

जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाइ स्वच्छता परियोजना (Climate Resilient WASH Pilot Project in Nepal)

परियोजना हस्तान्तरण

मार्च २०२४

कनकासुन्दरी गाउँपालिका
जुम्ला

पेस नेपाल- जुम्ला

प्लान इन्टरनेशलन, नेपाल

विषयसुची

१. परियोजनाको पृष्ठभुमी.....	3
२. परियोजनाको जानकारी.....	3
४. परियोजनाको क्षेत्र	4
५. प्रमुख सरोकारवाला	5
६. परियोजनाको लागत र वितरण	6
७. परियोजना सम्बन्धि कागजातहरु	10
क. लाभग्रहीहरुको विवरण	10
ख. योजनाहरुको प्रतिवेदन	Error! Bookmark not defined.
परियोजना अवधिका फोटोहरु	13
द.असल अभ्यास तथा सिकाइ.....	20
९.समस्या तथा चुनौतीहरु	20
१०. परियोजना कर्मचारीको विवरण	21
११. अगामी कार्यका लागी सुझावहरु	22
१२. परियोजना सम्पन्न पत्र.....	Error! Bookmark not defined.

१. परियोजनाको पृष्ठभुमी

नेपाल बाढी, पहिरो, भूकम्प, असिना, खडेरी, हिम पहिरो, हावाहुरी, चट्याड, आगलागी र चरम मौसमी घटनाका कारण जनधन, भौतिक सम्पति र जीविकोपार्जनको साथै वातावरणीय क्षति हुने मुलुकमा पर्दछ । (MoFE 2018) यसका साथै जलवायु परिवर्तनका कारण हुने प्रतिकूल असरको जोखिममा पनि छ । यस सन्दर्भमा कर्णाली प्रदेशको जुम्ला जिल्ला प्राकृतिक प्रकोप र जलवायु परिवर्तनको उच्च जोखिममा रहेको छ । २०२२ अक्टोबर ७-११ सम्मको मनसुन पछिको वर्षाले देशभर र विशेषगरी कर्णाली प्रदेशमा पहिरो र बाढी उत्पन्न गराएको थियो, जसले गर्दा जुम्ला जिल्लामा जम्मा १९४५ घरधुरी प्रभावित भएका थिए, यसरी पहिरो र बाढीबाट कुल ९,७५७ व्यक्ति प्रभावित भएका थिए । जसमध्ये १ हजार ६ घर पुर्ण क्षति र १ हजार ५ सय ६१ घरमा आंशिक क्षति पुगेको थियो । (जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला) पहिरो र बाढीका कारण विशेषगरी बालबालिका तथा महिलाहरु बढी प्रभावित भएका छन् जहाँ उनीहरुले पर्याप्त खाना, न्यानो कपडा र घरायसी तथा विद्यालय तहमा खानेपानी सरसफाई सुविधाबाट वञ्चित भएका छन् । सङ्गलन गरिएको तथ्याङ्क अनुसार कनकसुन्दरी, हिमा र सिंजा गाउँपालिकामा क्रमशः ७ सय ६५, ६४२ र ५३८ वटा साना र ठूला जलस्रोतमा ठूलो क्षति पुगेको छ । त्यसैगरी तीनवटै पालिकामा जम्मा ५२२ निजी शौचालय र १० सार्वजनिक शौचालयमा क्षति पुगेको छ । र बाढी पहिरोबाट प्रभावित समुदायका मानिसहरु खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सुविधाको अभावमा बाँच्न बाध्य छन् । जुम्ला जिल्लाका तिन वटा गाउँपालिकाका क्रमसः हिमा, सिंजा र कनकसुन्दरीका ६६ विद्यालयमध्ये ५२ विद्यालय प्रभावित भएका छन् । जसमध्ये ६ वटा विद्यालय पूर्ण क्षति र ४६ वटा विद्यालय आंशिक रूपमा क्षति भएका छन् । (जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जुम्ला) यस सन्दर्भमा, बाढी र पहिरोबाट जनसमुदायको खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सुविधाहरूमा पुनःस्थापना गर्ने उद्देश्यका साथ “जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजना” विकसित गरिएको छ ।

२. परियोजनाको जानकारी

परियोजनाको नाम: जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजना (*Climate Resilient WASH Pilot Project In Nepal*)

परियोजनाको सञ्चालन क्षेत्र: हिमा, सिंजा र कनकसुन्दरी गाउँपालिका, जुम्ला -कर्णाली प्रदेश

परियोजनाको अवधि: १ वर्ष (चैत्र-२०७९ देखि चैत्र-२०८०) (April, 2023 - March, 2024)

आर्थिक सहयोग: प्लान इन्टरनेशनल नेपाल (HKNO)

कार्यान्वयन: साभेदारी सहायता केन्द्र - पेस नेपाल, जुम्ला

बाढी र पहिरोबाट प्रभावित समुदायहरूको पुर्नस्थापना प्रक्रिया र गहन जलवायु प्रकोपबाट खानेपानी सरसफाई स्वच्छता सुविधाहरूमा गम्भीर क्षतिलाई पुर्ननिर्माण गर्न र दिगो सामुदायिक विकासलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ “जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजना” विकसित गरिएको छ । साथै परियोजनाले घर, सामुदायिक र विद्यालय स्तरहरूमा खानेपानी सरसफाई स्वच्छता प्रणालीको लचिलोपनलाई बलियो बनाउन महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने अपेक्षा राखेको छ । जलवायु परिवर्तनको प्रभाव अन्तर्गत भविष्यमा आईपर्ने प्रकोपहरूको सामना गर्न, वैज्ञानिक तरिकाले डिजाइन गरिएको खानेपानी आपूर्ति र सरसफाई सुविधाहरू उपभोग गर्ने उद्देश्यका साथ परियोजनाको शुरुवात भएको छ । जलवायु उत्थानशिलता बाहेक, यस परियोजनामा महिला र किशोरीहरूलाई सशक्त बनाउन र खानेपानी सरसफाई गतिविधिहरूको बारेमा निर्णय प्रक्रियामा भाग लिन सक्षम बनाउन सामाजिक समावेशी र लैगिंक मुद्दाहरू लाई पनि समावेश गरिएको छ । यसका साथै महिनावारीको समयमा महिला/किशोरीहरूलाई सार्वजनिक धाराहरू प्रयोग गर्ने प्रतिबन्ध लगाइएकाले विपद्को घटनापछि खानेपानी सरसफाई सुविधाहरू र मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापनमा किशोरीहरू र महिलाहरूको पहुँच बढाने अपेक्षा गरेको छ । यो परियोजना मार्फत बाढी र पहिरो प्रभावित समुदाय तथा मानिसहरुका साथै प्रायोजक बालबालिकाहरूमा केन्द्रित गर्दै र तिनीहरूका परिवारहरूलाई सुरक्षित, सम्मानजनक रूपमा आफ्नो खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सुविधाहरूको पुनः प्राप्ति गर्न सहयोग गर्नेछ ।

३. परियोजनाको लक्ष्य र उद्देश्य

परियोजनाको बाढी र पहिरो प्रभावित समुदाय तथा मानिसहरुका साथै प्रायोजक बालबालिकाहरूलाई केन्द्रित गर्दै र तिनीहरूका परिवारहरूलाई सुरक्षित, सम्मानजनक र सुरक्षात्मक वातावरणमा पुनः प्राप्ति गर्न सहयोग गर्ने लक्ष्य राखेको छ। साथै दीर्घकालीन अवधिको लागि जलवायु-प्रेरित प्रकोपप्रति उनीहरूको सचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्नु र युवा तथा किशोरहरूलाई सशक्तिकरण र स्थानीय नेतृत्वमा अनुकूलनको माध्यमबाट जलवायु प्रतिरोधी तथा जलवायु सचेत खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवाहरू र अभ्यासहरू सुनिश्चित गर्नु समग्र लक्ष्य तथा उद्देश्य रहेको छ। यसका साथै परियोजनाको प्रमुख उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्।

१. बाढी र पहिरोबाट प्रभावित समुदायमा जलवायु उत्थान तथा संवेदनशील खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता (WASH) पूर्वाधार र अभ्यासहरू मर्मत गर्नु।
२. खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता गतिविधिहरूमा महिला र किशोरीहरूको सहभागिता र नेतृत्व वृद्धि गर्नु।
३. जलवायु परिवर्तन सचेत समुदायको विकास गर्न, प्रवर्द्धन गर्न र समर्थन गर्नु।

४. परियोजनाको क्षेत्र

परियोजनाका क्षेत्रहरू (Scopes of the Project)

खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छताको सहज अभ्यास तथा पूर्वाधार निर्माण

जलवायु परिवर्तनमा महिला र किशोरीहरूको सहभागिता तथा नेतृत्व विकास

समाजमा जलवायु जोखिम सम्बन्धित ज्ञान र सचेतना अभिवृद्धि

५. प्रमुख सरोकारवाला

६. परियोजनाको लागत र वितरण

जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजनाको कुल लागत रु १,४९,७३,२१। अक्षेरुपी: एक करोड अनपचास लाख तिरहतर हजार दुई सय एघार मात्र रहेको छ। यसै गरी कनकासुन्दरी गा.पा.मा यस परियोजनाबाट जम्मा रु ४४,१६,६३७ बराबरको बजेट विनियोजन गरी विभिन्न क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरियो।

परियोजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्न यस परियोजनाले कनकासुन्दरी गाउँपालिकाका विभिन्न समुदायमा तल उल्लेखित बमोजिमका आयोजना कार्यान्वयन तथा वितरण गरेको छ।

तालिका १ (यस कनकासुन्दरी गा.पा.मा सञ्चालन भएका क्रियापलापको लागत सहितको विवरण)

सि. न.	योजना तथा क्रियाकलापको नाम	ठेगाना	मुख्य हस्तक्षेप	लागत रकम		कैफियत
				परियोजनाको लागत	लाभग्रहीको योगदान	
१	व्यक्तिगत खानेपानी धारा निर्माण	समलगाउँ, वडा न. ८	५५ घरधुरीमा व्यक्तिगत धारा निर्माण	६,८७,५००	२,५१,०८६	
२	व्यक्तिगत शौचालय निर्माण	रोकायाबाडा, वडा न. ८	४६ घरधुरीमा व्यक्तिगत शौचालय निर्माण	७,८२,०००	३४,२५,०८९	
३	विद्यालय खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका सुविधाहरु पुर्नस्थापना	१. ज्ञानोदय आ.वि. रिया, १	४६० मि. पाईप, ईन्टेक मर्मत	१,४४,७८५		
		२ नवदुर्गा आ.वि. गौरी, ३	४५० मि. पाईप, ईन्टेक मर्मत	१,४४,२९५		
		३. हिमा आ. वि. सिमपाटी, ५	५०० मि. पाईप, ईन्टेक मर्मत	१,२३,४२५		
		४. काफलडाँडा आ.वि. देहरपाटा, ७	४५ मि. पि.सि.सि.बाटो (RAMP) निर्माण र ६० मि. ढल निकास व्यवस्थापन	१,५८,०९७	३६,२९४	
४	खानेपानीका संरचना मर्मत, निर्माण र पुर्नस्थापना	१. बारकोटेबाडा खा.पा. निर्माण, ५	७०० मि. पाईप लाईन, ६ घनमिटरको RVT ट्यांकी निर्माण र २१ वटा धाराको फिटिङ सामग्री	२,७६,७४०	६२,९५७	१,००,०००

		२. घ्यु खा. पा, पछाई गाँउ, ६	खानेपानी दूयांकी घेरबार, च्याम्वर मर्मत, पाईप लाईन र धारा निर्माण	३,४५,२६२	१३,१९९		
		३. बैदारबाडा खा.पा. बैदारबाडा, ७	११०० मि. पाईप लाईन र स्थानिय सरकारबाट ८०० मि. पाईप लाईन	३,३६,०४६	३९,९०४	१,४३,५३१	
५	विद्यालयस्तरमा महिनावारी स्वास्थ्य तथा सरसफाई व्यवस्थापन सेवा मर्मत वा सामग्री वितरण	नेरा मा.वि. बोता, २	महिनावारी स्वास्थ्य तथा सरसफाई सेवा स्थापनाको लागी सामग्री वितरण	१,००,०००			
६	जलवायु परिवर्तन र खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सुविधाहरु सम्बन्धि कार्यालयाला	सम्बन्धित सहभागी सहित कनकासुन्दरी गा. पा. गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय	जलवायु परिवर्तन र खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सुविधाहरु विस्तारको लागी सम्बन्धित सरोकार बालाहरु सग २ दिने कार्यालयाला गोष्टी	७५,०००			
७	महिला,युवा (किशोरी) र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई जलवायु जोखिम खानेपानी, सरसफाई, स्वच्छता, अधिकार र नेतृत्व सम्बन्धि तालिम	हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	महिला,युवा (किशोरी) र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई जलवायु जोखिम खानेपानी, सरसफाई, स्वच्छता, अधिकार र नेतृत्व सम्बन्धि २ दिने तालिम	१,००,०००			
८	लैंगिक रूपान्तरण, अपाङ्गता र समावेशी खानेपानी, सरसफाई स्वच्छता बश्तु तथा उत्पादन, वितरण र विद्यमान स्थानीय खुद्राव्यापारी र उत्पादनकर्ताको प्रवर्द्धन सम्बन्धि अभिमुखीकरण	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	लैंगिक रूपान्तरण, अपाङ्गता र समावेशी खानेपानी, सरसफाई स्वच्छता बश्तु तथा उत्पादन, वितरण र विद्यमान स्थानीय खुद्रा व्यापारी र उत्पादनकर्ताको प्रवर्द्धन सम्बन्धि २ दिने अभिमुखीकरण	५०,०००			

९	समुदायमा जलवायु उत्थानशील खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि युवा समूह गठन र क्षमता विकास	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, र दर्शन होटेल वडा न. ६ गोरुचौर	समुदायमा जलवायु उत्थानशील खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धनका लागि युवा समूह गठन र २ दिने क्षमता विकास कार्यक्रम (२ वटा)	१,५०,०००		
१०	पालिका र स्थानीय सरकारमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि निर्णय प्रकृयामा महिला, किशोरी र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको प्राथमिकीकरण सम्बन्धि पैरवी कार्यक्रम	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	पालिका र स्थानीय सरकारमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता र जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि निर्णय प्रकृयामा महिला, किशोरी र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरुको प्राथमिकीकरण सम्बन्धि २ दिने पैरवी कार्यक्रम (२ वटा)	१,००,०००		
११	समुदाय तथा विद्यालय स्तरमा जलवायु उत्थानशील खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका अभ्यास सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि ।	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	समुदाय तथा विद्यालय स्तरमा जलवायु उत्थानशील खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका अभ्यास सम्बन्धि २ दिने सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम । (२ वटा)	१,२०,०००		
१२	पालिका,समुदाय र विद्यालयमा सुरक्षित सरसफाई व्यवस्थापन सम्बन्धि अभियान	रोकायाबाडा र समलगाउँ, वडा न. ८,	पालिका,समुदाय र विद्यालयमा सुरक्षित सरसफाई व्यवस्थापन सम्बन्धि २ दिने सचेतना अभियान (३ वटा)	१,५०,०००		
१३	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका क्षेत्रमा जलवाय जन्य विपद् र समुदायको सुरक्षित प्रतिकार्य लागि विद्यार्थी, शिक्षक,विद्यालय व्यवस्थापन समिति,युवा,अगुवाहरुलाई क्षमता विकास	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका क्षेत्रमा जलवाय जन्य विपद् र समुदायको सुरक्षित प्रतिकार्य लागि विद्यार्थी, शिक्षक,विद्यालय व्यवस्थापन समिति,युवा,अगुवाहरुलाई २ दिने क्षमता विकास कार्यक्रम	१,०७,००		

१४	लक्षित जनसंख्यामा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका र महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतामूलक कार्यक्रम (रेडियो कार्यक्रम, पोस्टर, पम्पलेट,भित्ते लेखन-समुदाय, स्वास्थ्य सेवाहरु र विद्यालय)	कनकासुन्दरी गा.पा.	लक्षित जनसंख्यामा तथा समुदाय, स्वास्थ्य सेवाहरु र विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका र महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतामूलक कार्यक्रम (रेडियो कार्यक्रम, पोस्टर, पम्पलेट,भित्ते लेखन-	२,४६,६६७			
१५	समुदाय र विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन/पुनर्गठन र अभिमूखीकरण	सम्बन्धित सहभागी सहित हाटेल रोयल सिजां, वडा न. ६ गोरुचौर	समुदाय र विद्यालयमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन/पुनर्गठन र २ दिने अभिमूखीकरण कार्यक्रम (२ वटा)	१,००,०००			
१६	विद्यालयमा महिनावारी स्वच्छता सुधारका लागी सोलार प्रणाली जडान	मालिका मा.वि. खिचन्ने,७	विद्यालयमा महिनावारी स्वच्छता सुधारका लागी सोलार प्रणाली जडान	१,२०,०००			
जम्मा				४४,१६,६३७	३८,२८,५२९	२,४३,५३१	

७. परियोजना सम्बन्धि कागजातहरु

जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजना अन्तर्गत यस कनकासुन्दरी गा.पा.मा विभिन्न क्रियाकलाप मार्फत लाभान्वित भएका लाभग्राहीको जानकारी र सञ्चालन गरिएका क्रियाकलापहरुको प्रतिवेदन सहितको लागत विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

क. लाभग्राहीहरुको विवरण

तालिका २ (व्यक्तिगत खानेपानी धारा निमार्ण कार्यबाट लाभान्वित लाभग्राहीहरुको विवरण)

सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना	सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना	सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना
१	दल कुलाल	समलगाँउ, द	२०	हर्क दमाई	समलगाँउ, द	३९	नर दमाई	समलगाँउ, द
२	राम देवी कुलाल	समलगाँउ, द	२१	भैइ ब दमाई	समलगाँउ, द	४०	लडु दमाई	समलगाँउ, द
३	जसा कुलाल	समलगाँउ, द	२२	भीम दमाई	समलगाँउ, द	४१	मन दमाई	समलगाँउ, द
४	हरीनी कुलाल	समलगाँउ, द	२३	नानिभाउ दमाई	समलगाँउ, द	४२	प्रकास दमाई	समलगाँउ, द
५	भीम कुलाल	समलगाँउ, द	२४	बेलसा दमाई	समलगाँउ, द	४३	ओइन दमाई	समलगाँउ, द
६	भुमिल कुलाल	समलगाँउ, द	२५	रामसीता दमाई	समलगाँउ, द	४४	कन्जीत दमाई	समलगाँउ, द
७	नानि कुलाल	समलगाँउ, द	२६	प्यारी लाल दमाई	समलगाँउ, द	४५	बम दमाई	समलगाँउ, द
८	धर्मशिला कुलाल	समलगाँउ, द	२७	सुन्केसा दमाई	समलगाँउ, द	४६	धन दमाई	समलगाँउ, द
९	डंसे कुलाल	समलगाँउ, द	२८	आसा दमाई	समलगाँउ, द	४७	लोकजीत दमाई	समलगाँउ, द
१०	धन ब कुलाल	समलगाँउ, द	२९	बीरजीत दमाई	समलगाँउ, द	४८	कासी दमाई	समलगाँउ, द
११	अनी दमाई	समलगाँउ, द	३०	रतन दमाई	समलगाँउ, द	४९	सुर्जा दमाई	समलगाँउ, द
१२	चन्द्र दमाई	समलगाँउ, द	३१	दाते दमाई	समलगाँउ, द	५०	मन्जु कुलाल	समलगाँउ, द
१३	हरी भट दमाई	समलगाँउ, द	३२	नरेन्द्र दमाई	समलगाँउ, द	५१	बसना कुलाल	समलगाँउ, द
१४	बीर दमाई	समलगाँउ, द	३३	राजकली दमाई	समलगाँउ, द	५२	मन लाल दमाई	समलगाँउ, द
१५	खाकी दमाई	समलगाँउ, द	३४	महेस पुरा दमाई	समलगाँउ, द	५३	पुर्न दमाई	समलगाँउ, द
१६	सन्केसी दमाई	समलगाँउ, द	३५	पदम दमाई	समलगाँउ, द	५४	छक्क दमाई	समलगाँउ, द
१७	बाग बीर दमाई	समलगाँउ, द	३६	राजी दमाई	समलगाँउ, द	५५	बिर बल दमाई	समलगाँउ, द
१८	बल्जीत दमाई	समलगाँउ, द	३७	लक्ष्मी दमाई	समलगाँउ, द			
१९	सम्भना दमाई	समलगाँउ, द	३८	तारा दमाई	समलगाँउ, द			

तालिका ३ (व्यक्तिगत शौचालय निर्माण कार्यबाट लाभान्वित लाभग्राहीहरुको विवरण)

सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना	सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना	सि. न.	घरमुलीको नाम (हालको)	ठेगाना
१	हरि ब कामी	रोकायबाडा, द	१७	लक्ष्मि सार्की	रोकायबाडा, द	३२	गिता दमाई	रोकायबाडा, द
२	रनविर कामी	रोकायबाडा, द	१८	दधिमल सार्की	रोकायबाडा, द	३३	जुनछायाँ परीयार	रोकायबाडा, द
३	छक्क कामी	रोकायबाडा, द	१९	धनमल सार्की	रोकायबाडा, द	३४	लोग जंग दमाई	रोकायबाडा, द
४	धर्म कामी	रोकायबाडा, द	२०	मुनकोइला कामी	रोकायबाडा, द	३५	कलाशा दमाई	रोकायबाडा, द
५	विफा कामी	रोकायबाडा, द	२१	पौरखे सार्की	रोकायबाडा, द	३६	धनमासिंह खत्री	रोकायबाडा, द
६	अहिमान कामी	रोकायबाडा, द	२२	हस्ता कामी	रोकायबाडा, द	३७	पदम सन्दर काप्ले	रोकायबाडा, द
७	धनलाल दमाई	रोकायबाडा, द	२३	विर ब कामी	रोकायबाडा, द	३८	विशेश्वर उपाध्याय	रोकायबाडा, द
८	सगुने दमाई	रोकायबाडा, द	२४	रतन कामी	रोकायबाडा, द	३९	लोग ब खत्री	रोकायबाडा, द
९	नरिमान कामी	रोकायबाडा, द	२५	नौसेरी तिरुवा	रोकायबाडा, द	४०	जक्ती शार्की	रोकायबाडा, द
१०	प्रेमकली कामी	रोकायबाडा, द	२६	पौरखे कामी	रोकायबाडा, द	४१	कृष्ण चन्द्र काप्ले	रोकायबाडा, द
११	देउमले दमाई	रोकायबाडा, द	२७	जुना शाहि	रोकायबाडा, द	४२	शुरजित शार्की	रोकायबाडा, द
१२	डिल दमाई	रोकायबाडा, द	२८	कीरण खत्री	रोकायबाडा, द	४३	दान सिं कामी	रोकायबाडा, द
१३	शक्ति सार्की	रोकायबाडा, द	२९	गोर ब कुलाल	रोकायबाडा, द	४४	मान ब. कामी	रोकायबाडा, द
१४	तारा कामी	रोकायबाडा, द	३०	ज्वारी कुलाल	रोकायबाडा, द	४५	पदम ब. दमाई	रोकायबाडा, द
१५	लक्ष्माने सार्की	रोकायबाडा, द	३१	लक्ष्मि सार्की	रोकायबाडा, द	४६	दलजित कामी	रोकायबाडा, द
१६	पृथीमले सार्की	रोकायबाडा, द						

परियोजना अवधिका फोटोहरु

१). व्यक्तिगत शौचालय, निर्माण रोकायाबाडा

		
व्यक्तिगत शौचालय, रोकायाबाडा, निर्माण कार्य	निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात

२). व्यक्तिगत धारा निर्माण समलगाउँ

		
व्यक्तिगत धारा निर्माण समलगाउँ निर्माण	रङ्गलगाउने कार्य	निर्माण पश्चात Baljit Damai

३). विद्यालय खानेपानी पुनर्निर्मार्ण योजना

३.१) ज्ञानोदया आधारभूत विद्यालयमा खानेपानी पाइपलाइन निर्माण कार्य (क.सु.-१, रिया)

		
आधारभूत विद्यालय पाइपलाइन निर्माण कार्य	पाइपलाइन निर्माणको क्रममा	इन्टेक मर्मत

३.२) हिमा आधारभूत विद्यालय पाइपलाइन निर्माण कार्य (क.सु.-५, सिम्पाटी)

		
आधारभूत विद्यालय पाइपलाइन निर्माण पुर्व	पाइपलाइन निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात

३.३). नवदुर्गा आधारभूत विद्यालय खानेपानी निर्माण (क.सु.-४, गौरी)

		
आधारभूत विद्यालय पाइपलाइन निर्माण कार्य	पाइपलाइन निर्माणको क्रममा	इन्टेक मर्मत

३.४). काफलडाङ्ग धारभूत विद्यालय बाटो र ढल निकासा निर्माण (क.सु.-७, देरपाटा)

		
आधारभूत विद्यालय पि.सि.सि निर्माण	ढलनिकासका लागी पाइपलाइन निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात

४). समुदाय खानेपानी पुर्ननिर्माण योजना

४.१) बैदरबाडा खानेपानी पाइपलाइन निर्माण कार्य (क.सु.-७, बैदारबाडा)

		
खानेपानी पाइपलाइन निर्माण पुर्व	पाइपलाइन निर्माणको क्रममा	पाइपलाइन पुर्ते निर्माण पश्चात

४.२) बारकोटेबाडा आर.वि.टी र पाइपलाइन निर्माण कार्य (क.सु.-५, बारकोटेबाडा)

		
पाइपलाइन खन्दै गर्दा	आर.वि.टी निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात

४.३) ध्युपानी आर.वि.टी घेरावार, च्याम्बर र धारा निर्माण कार्य (क.सु.-६, पछाईगाँउ)

		
आर.वि.टी घेरावार निर्माण पुर्व	आर.वि.टी घेरावार निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात
		
च्याम्बर निर्माण पुर्व	च्याम्बर निर्माणको क्रममा	निर्माण पश्चात

Rain Water Harvesting system in Toilet

महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि सोलार प्रणाली
जडान (मालिका मा. वि. खिचन्ने, ७

महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको लागि आराम कक्ष
नेरा मा.वि बोता, २

सरोकारवाला सगां वास सम्बन्धि २ दिने अभिमुखिकरण
कार्यक्रम

जलवायु उत्थान वाश सम्बन्धि सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम

लैंगिक रूपान्तरण र समावेशी वाश सम्बन्धि २ दिने
अभिमुखिकरण कार्यक्रम

शिक्षक, अभिभावक, विद्यार्थी संग क्षमता अभिवृद्धि
कार्यक्रम

आमा समुह र युवा क्लबहरु संग जलवायु उत्थान वाश
सम्बन्धि २ दिने क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम

सुरक्षित सरसफाई अभियान कार्यक्रम (ठुलो चिउडी)

८. असल अभ्यास तथा सिकाइ

यो परियोजना कार्यान्वयन शिलशिलामा केहि असल अभ्यासहरु गरिएका छन् भने केही उल्लेखिय सिकाइहरु पनि भएका छन् ।

जुन निम्नानुसार बुँदागतरूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

असल अभ्यासहरु:

- सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग निकट समन्वय र सहयोग: जसले गर्दा परियोजना कार्यान्वयनको अवधिमा उत्पन्न हुने दृन्द्रहरु सजिलै सगं समाधान गर्न सहज, स्रोत बाँडफाँड र सम्बन्धित सरोकारवालाको सन्तुष्टि जस्ता पक्षमा विशेष सहयोग पुगेको छ ।
- सामुदायिक परिचालन: स्थानीय ज्ञान र विशेषज्ञताको प्रयोग, स्वामित्व ग्रहण, सशक्तिकरण, जागरूकता निर्माण
- संलग्नता र सहभागिता:
- कामको लागि नगद मोडालिटी: यसमा पुरुष र महिला दुवै समावेश हुन्छन् । प्राप्त गरेको नगदले बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अन्य आधारभूत आवश्यकताहरु पूरा गर्न मदत गर्दछ ।
- मुल्य भौचर: गैर स्थानिय सामग्री वितरणका लागि प्रयोग गरिएको उत्तम विधि हो ।

मुख्य सिकाइहरु:

- आवधिक भित्तेपात्रोको प्रयोग : परियोजनाको कुनै पनि क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दा स्थानिय भित्रे पात्रोको प्रयोग गर्न जरुरी हुन्छ । स्थानिय चाडपर्व, कृषिकार्य आदिको समयमा स्थानियहरु सरोकारवाला व्यस्त हुने हुदाँ त्यस अवधिमा क्रियाकलाप सञ्चालन गर्दा नहुन सक्छ ।
- मौसमी भित्तेपात्रोको प्रयोग: सरांचना निर्माणका कार्यकोलागी परियोजना क्षेत्रमा हिउँदे समयमा प्रतिकुल मौसम हुने भएकाले मौसमी भित्तेपात्रोको प्रयोग गरियो ।
- स्थानिय दुवानीकर्ता छनौट गर्नु पुर्व बजारको अध्ययन गरिनु ।
- कामको लागि नगद मोडालिटी विधि प्रभावकारी हुनु आदि ।

९. समस्या तथा चुनौतीहरु

कुनै पनि परियोजना कार्यान्वयनको समयमा विभिन्न समस्या तथा चुनौतीहरुको सामना गर्नु पर्ने हुन्छ, जसअन्तर्ग जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छता परियोजनामा सञ्चालनको तथा कार्यान्वयनको अवधिमा निम्न लिखित चुनौतीहरु देखा परेका छन् ।

- यातायातको सुविधाको अर्पयाप्तता:
- प्रतिकुल मौसम:
- मौसमी बसाईसराई तथा बाह्य रोजगारको कारण पुरुष सहभागीतामा कमि:
- समुदायको परम्परागत अभ्यास र व्यवहार परिवर्तनमा कठिनाई जसले गर्दा खानेपानी सरसफाईको स्वच्छतामा कम प्राथमिकता दिनु:
- स्रोत साधनको अर्पयाप्तता:

गैर स्थानिय सामग्री वितरणका गर्दा प्रयोग गरिएको मुल्य भौचर विधिको केहि नमुना तस्विरहरु

भौचर नं ०६

प्लान इन्टरनेशनल नेपाल र पेस नेपालको सामग्रीदारीमा
जलवायु उत्थान खानेपानि सरसफाई स्वच्छता परियोजना
जारी रु. १४,०००/- बराबरको

निर्माण सामग्री भौचर विवरण					
क्र.सं	बाल्य सामग्री विवरण	आण्डे/मुख्यस्तर	एकाई	परिमाण	दर
१	Cement OPC	NS/Equivalent	Nos.	3.00	1,290.00
२	TMT bar 8mm	NS/Equivalent	Kg.	17.20	120.00
३	Pain set with all fitting	NS/Equivalent	Nos.	1.00	
					1,000.00
४	4" dia. PVC pipe	NS/Equivalent	Nos.	3.00	300.00
५	Water tank 50 Ltr	NS/Equivalent	Nos.	1.00	450.00
६	Sanitation work	NS/Equivalent	Nos.	1.00	50.00
७	CGI sheet (0.46mm) Gauge-8'	NS/Equivalent	Nos.	3.06	1,700.00
८	Cap Nail-4"	NS/Equivalent	Kg.	0.50	170.00
९	Hinge 100 mm	NS/Equivalent	Nos.	3.09	20.00
१०	Cheskeni 150 mm	NS/Equivalent	Nos.	2.00	35.00
११	Handle 4"	NS/Equivalent	Nos.	1.00	315.00
१२	Looking set 300 mm	NS/Equivalent	Nos.	1.00	35.00
१३	Screw	NS/Equivalent	Nos.	25.72	1.00
					25.00

नोट : सामग्रीका मुख्यस्तर र परिमाण हेरेर मात्र खरिद गर्नु होला । मुख्यस्तर अन्यथा भए सम्पर्क जिम्मेवार हुने छैन

२. भौचर हस्तान्तरण
गाउँपालिको तर्फबाट

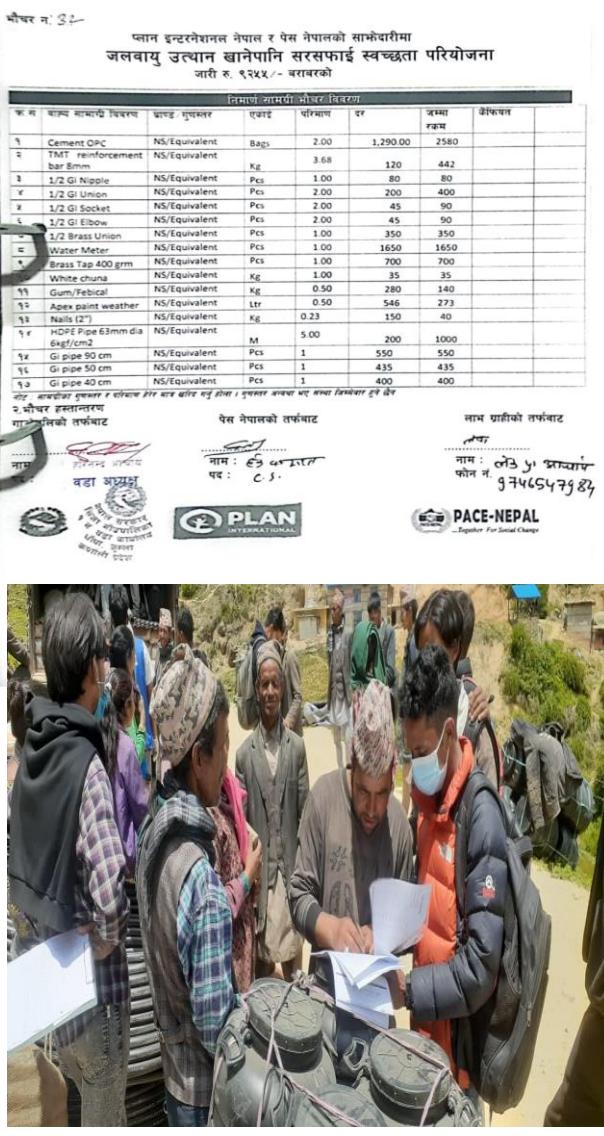
पेस नेपालको तर्फबाट

नाम :
पद : शान्ति शाही

नाम :
पद : C.S.

लाभ ग्राहीको तर्फबाट

नाम : शान्ति शाही
फोन नं. ९८४६२१८६९३

क्र.सं	बाल्य सामग्री विवरण	आण्डे/मुख्यस्तर	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा रकम	कैफियत
१	Cement OPC	NS/Equivalent	Bags	2.00	1,290.00	2580	
२	TMT reinforcement bar 8mm	NS/Equivalent	Kg	3.68	120	442	
३	1/2 GI Nipple	NS/Equivalent	Pcs	1.00	80	80	
४	1/2 GI Union	NS/Equivalent	Pcs	2.00	200	400	
५	1/2 GI Socket	NS/Equivalent	Pcs	2.00	45	90	
६	1/2 GI Elbow	NS/Equivalent	Pcs	2.00	45	90	
७	1/2 Brass Union	NS/Equivalent	Pcs	1.00	350	350	
८	Water Meter	NS/Equivalent	Pcs	1.00	1650	1650	
९	Brass Tap 400 grm White chuna	NS/Equivalent	Kg	1.00	700	700	
१०	Gum/Fibical	NS/Equivalent	Kg	0.50	280	140	
११	Apex paint weather	NS/Equivalent	Ltr	0.50	546	273	
१२	Nails (2")	NS/Equivalent	Kg	0.23	150	40	
१३	HCPS Pipe 63mm dia 6kg/cm2	NS/Equivalent	M	5.00	200	1000	
१४	Gi pipe 50 cm	NS/Equivalent	Pcs	1	550	550	
१५	Gi pipe 50 cm	NS/Equivalent	Pcs	1	435	435	
१६	Gi pipe 40 cm	NS/Equivalent	Pcs	1	400	400	

१०. परियोजना कर्मचारीको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	पद	प्रतिनिधि संस्था
१	प्रेम बहादुर लुहार	कार्यक्रम सयोजक	प्लान इन्टरनेशनल नेपाल
२	राम प्रसाद उप्रेती	कार्यक्रम सयोजक	पेस नेपाल जुम्ला
३	हर्क बहादुर रावत	निर्माण सुपरिवेक्षक	पेस नेपाल जुम्ला
४	बुद्धिमल रावत	परियोजना सुपरिवेक्षक	पेस नेपाल जुम्ला
५	नवानन्द दबाडी	परियोजना सुपरिवेक्षक	पेस नेपाल जुम्ला

११. अगामी कार्यका लागी सुझावहरु

यस कनकासुन्दरी गाउँपालिकामा खानेपानी सरसफाई स्वच्छताको क्षेत्रमा व्यापक सुधार गर्न समुदाय स्तरमा प्रयोग्यपत शुद्ध खानेपानीको व्यवस्थापन र सरसफाई स्वच्छताका सुविधाहरुको विस्तार गरी जनसमुदायको स्वास्थ्य सुरक्षाको प्रत्याभुतीका लागी र वातावरणिय स्वच्छता कायम गर्न निम्नानुसारको पक्षमा ध्यान दिन आवश्यक देखिन्छ।

- खानेपानी सरसफाई स्वच्छताको क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिनु।
- जलवायु उत्थान खानेपानी सरसफाई स्वच्छताको अभ्यास गर्नु।
- खानेपानीका मुहान संरक्षणका लागी आवश्यक योजना निर्माण गर्नु।
- समुदाय स्तरमा सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी बानी व्यवहार विकास गर्न सेवा सुविधाको विस्तार गर्नु।

